

พฤติกรรมและการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อหวยใต้ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

Behaviors that Influence Purchase Illegal Lottery of People in Nakhon Ratchasima.

นันธิชา ขอแ่มกลาง¹

ฉานนพ สืบลีลา²

สำราญ บุญเจริญ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการซื้อหวยใต้ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีครอบครัว การศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายมีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

พฤติกรรมการซื้อหวยใต้ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบที่จะเล่นหวยประเภท 2 ตัวบน 2 ตัวล่าง และ 3 ตัวบน โดยมีค่าใช้จ่ายในการซื้อต่อครั้งไม่เกิน 300 บาทต่อครั้ง และมักจะซื้อหวยใต้ดินกับคนรู้จัก เพราะสามารถหาซื้อได้ง่ายและมีความสะดวกรวดเร็ว ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างนิยมซื้อหวยใต้ดินคือ ช่วงเช้าก่อนออกโรงงวัล มีหลักในการซื้อหวยใต้ดินโดยซื้อเลขอะไรก็ได้และซื้อจากการแปลตามความฝัน สำหรับการถูกรางวัล กลุ่มตัวอย่างเคยถูกรางวัลมากที่สุดคือ 1-5 ครั้งต่อปี ซึ่งได้รับเงินจากการถูกรางวัลที่สูงที่สุดไม่เกิน 10,000 บาท และได้รับเงินรางวัลจากการถูกรางวัลโดยส่วนใหญ่ นำเงินที่ได้มาใช้จ่ายในการทำบุญมาก โดยไม่มีการแบ่งรายได้ไว้เพื่อซื้อหวยใต้ดิน

คำสำคัญ : สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยบนดิน หวยใต้ดิน

Abstract

This research aims to study the buying habits of the Illegal Lottery of People in Nakhon Ratchasima. These researches were quantitative which used a sample of 400 cases. The instrument used for data collection was a questionnaire.

The results were as follows: Most people who buy illegal lottery were female, age between 40 -49 years, had a family and had education as undergraduate. Respondents were most merchants who had revenues average between 5,000-10,000 baht per month. There were 4 people in a family. The study of illegal lottery purchase behavior of people in Nakhon Ratchasima found that most respondents preferred to play the lottery category two on the bottom and two on the third. The cost of buying per session not more than 300 baht per session, and often bought illegal lottery with acquaintances, because of easily and with greater convenience. The time that the

¹⁻² อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนครราชสีมา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนครราชสีมา

samples liked to buy a illegal lottery ticket, it was the morning before the awards. Any number purchased by them and purchased from the translation of the dream. Being awarded, the samples had been the most rewarding. It was 1-5 times per year which was the highest prize money of 10,000 baht and received prize money from winning the majority of the proceeds to the charity, and did not separate their income for buying illegal lottery.

Keywords : Government Lottery, Lottery, Illegal lottery.

บทนำ

จากบรรดาการพนันที่มีอยู่ทั้งหมดในประเทศไทย หวยใต้ดินเป็นการพนันชนิดที่มีผู้นิยมเล่นกว้างขวางมากที่สุดโดยเฉพาะในกลุ่มคนชั้นล่าง คนเล่นหวยใต้ดินนั้นประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลายอาชีพ มีตั้งแต่เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน แม่ค้าในตลาดซึ่งเป็นคนจนและผู้มีการศึกษาน้อย ไปจนถึงเจ้าแก๊งที่มีฐานะดีกว่า นักเรียนนักศึกษาและข้าราชการซึ่งจัดว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า แต่คนเล่นหวยกลุ่มใหญ่ที่สุด ได้แก่ชาวบ้านระดับรายได้ต่ำทั้งในเมืองและชนบททั่วไป (ผาสุก และคณะ, 2543) จากการศึกษาของสังคีตและคณะ (2546) พบว่าในปี พ.ศ.2544 มีผู้เล่นหวยใต้ดินทั่วประเทศสูงถึง 23.7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 51 ของประชากรผู้ใหญ่ทั่วประเทศ (ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป) ตัวเลขประมาณการสำหรับผู้เล่นหวยในภายหลังแสดงชัดเจนว่าผู้เล่นหวยในสังคมไทยคงอยู่ในระดับดังกล่าว แม้ในขณะที่มีการนำหวยขึ้นมาบนดินสำรวจในอีก 5 ปี ต่อมา มีรายงานผู้ซื้อหวยบนดินจำนวนประมาณเท่าเดิมคือ 23 ล้านคน หวยใต้ดินมีกติกาในการเล่นโดยทั่วไป โดยการให้รางวัลอิงจากผลการออกรางวัลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวด สำหรับรางวัลแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่นสำหรับเลข 2 ตัวบน และเลข 2 ตัวล่าง ผู้ซื้อจะได้รับรางวัล 60-70 บาทต่อการซื้อ 1 บาท เลข 3 ตัวตรง ผู้ซื้อจะได้รับรางวัล 500-600 บาทต่อการซื้อ 1 บาท เลข 3 ตัวโต ผู้ซื้อจะได้รับรางวัล 90-100 บาทต่อการซื้อ 1 บาท และวิ่งบนวิ่งล่างผู้ซื้อจะได้รับรางวัล 3-4 บาทต่อการซื้อ 1 บาท (รังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ, 2544) จากรายงานการสำรวจสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย โดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ (2554) ศึกษาพฤติกรรมของผู้เล่นการพนันพบเหตุผลข้อหนึ่งที่ทำให้มีการเล่นพนันครั้งแรกคือ ในชุมชนมีเพื่อนบ้านเล่นกันมาก รองมาจากเหตุผลเพราะต้องการเสี่ยงโชค และเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เหตุผลนี้พบในกลุ่มคนชนบทมากกว่าในกลุ่มคนเมือง ทั้งนี้มีข้อมูลสนับสนุนจากการสำรวจสองขึ้นระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า หวยใต้ดินเป็นเรื่องของคนรุ่นเก่า คือเป็นการพนันที่นิยมสูงกว่าในบรรดาผู้เล่นที่มีรายได้น้อย การศึกษาไม่สูงมากนัก เป็นกลุ่มที่มีอายุสูงวัย และพบว่าเล่นกันมากในเขตพื้นที่ชนบท การศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เรื่องหวยใต้ดิน-หวยบนดิน : พฤติกรรมการบริโภคของคนไทย โดยเสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์ ในปี พ.ศ.2549 ทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้เล่นหวยเป็นรายภูมิภาคพบว่า ผู้บริโภคในภาคอีสานมีลักษณะของการเสพติดหวยบนดินสูงที่สุด ส่วนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความรุนแรงของการเสพติดหวยบนดินต่ำสุด รายงานอีกชิ้นหนึ่งคือ การสำรวจของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ ในปี พ.ศ.2554 พบว่า ภาคอีสานและภาคใต้เป็นเพียง 2 ภูมิภาคที่มีจำนวนผู้เล่นหวยใต้ดินมากกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล ภูมิภาคอื่นๆนอกเหนือจากนั้นผู้เล่นสลากกินแบ่งมีจำนวนมากกว่า 13 นั้นคงจะเป็นเพราะว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนชนบท โดยเฉพาะในเขตภาคอีสานและภาคใต้ที่ยังมีวัฒนธรรมชาวบ้านอยู่มาก โดยทั่วไปยังมีความเหนียวแน่นทางวัฒนธรรมบ้านมากกว่าคนในเมืองและใช้ชีวิตแบบวัฒนธรรมเมือง ปัจจัยด้านการเล่นหวยรวมทั้งกิจกรรมอื่นๆเพื่อสานความสัมพันธ์ในสังคมจึงส่งผลค่อนข้างรุนแรงต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันในชุมชนที่มีเพื่อนบ้านเล่นกันมาก ด้วยเหตุนี้หวยใต้ดินจึงนิยมเล่นในบรรดาคนที่อาศัยอยู่ในชนบทมากกว่าคนในเมือง และปรากฏจากการสำรวจว่าประชาชนในภาคอีสานและภาคใต้

นิยมเล่นหวายไต่ดินมากกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งโดยลักษณะการเล่นเป็นการพนันชนิดเดียวกันคือ การทายเลข โดยเฉพาะในภาคอีสานนั้นมีผู้นิยมเล่นหวายไต่ดินมากถึง 7.1 ล้านคน มากกว่าในภาคอื่นๆ และมากกว่าผู้นิยมเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลถึงเกือบเท่าตัว การที่หวายไต่ดินเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยและเข้าถึงกลุ่มผู้ซื้อหลากหลายกลุ่มนั้น ส่งผลให้หลายครัวเรือนได้รับผลกระทบ เช่น หากกว่าสมาชิกภายในครอบครัวมีการลงทุนกับการเสี่ยงโชคเงินจำนวนรายได้ในแต่ละเดือน ก่อให้เกิดหนี้สินตามมา ซึ่งปัญหาหนี้สินครัวเรือนอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจได้ในอนาคต (วิชฌ วงศ์สินศิริกุล, 2554)

จังหวัดนครราชสีมา หรือรู้จักในชื่อ โคราช อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่บนที่ราบสูงโคราช ห่างจากกรุงเทพฯ 259 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 20,493.964 ตารางกิโลเมตร (12,808,728 ไร่) เป็นพื้นที่ป่าไม้ 2,297,735 ไร่ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติคืออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลานร้อยละ 61.4 และเป็นแหล่งน้ำ 280,313 ไร่ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ และขอนแก่น ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์ และทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสระบุรี ชัยภูมิ และลพบุรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง 150-300 เมตร มีเทือกเขาสันกำแพง และเทือกเขาพนมดงรัก เป็นแนวยาวทางด้านทิศใต้และทิศตะวันตก ส่วนบริเวณตอนล่างค่อนข้างราบเรียบและตะวันออกเป็นที่ราบลุ่ม โดยมีลำตะคลองและลำน้ำสาขาอื่น ๆ ไหลหล่อเลี้ยงบริเวณด้านเหนือของเมือง และ เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำสำคัญคือแม่น้ำมูลซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ทั้งสิ้น 2,601,167 คน แยกเป็นชาย 1,286,164 คนและหญิง 1,315,003 คน แบ่งปกครองแบ่งออกเป็น 32 อำเภอ 289 ตำบล 3743 หมู่บ้าน มีจำนวนบ้านทั้งสิ้น 846,385 หลัง ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมามีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ยังมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง และเป็นศูนย์กลางการแปรรูปสินค้าเกษตร มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และนโยบายในการพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และยังกำหนดให้มันสำปะหลังเป็นพืชพลังงานทดแทน นำมาผลิตเป็นเอทานอล ถึงแม้จังหวัดนครราชสีมาจะเป็นศูนย์กลางในการแปรรูปสินค้าเกษตร แต่ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่แน่นอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศรวมทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ อาจเป็นมูลเหตุจูงใจให้ประชาชนหันมาเสี่ยงโชคเพื่อหวังผลตอบแทนที่ได้

ถึงแม้ว่าจะมีผู้ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหวายไต่ดินแล้วก็ตาม แต่นั่นเป็นเพียงภาพรวมของประชาชนทั้งประเทศ ยังไม่มีผู้ทำวิจัยโดยใช้กลุ่มผู้บริโภคหวายไต่ดินในจังหวัดนครราชสีมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อหวายไต่ดินในจังหวัดนครราชสีมาจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับภาพรวมของประเทศที่ได้มีการศึกษามาก่อนแล้วหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อหวายไต่ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนทั่วไปในจังหวัดนครราชสีมา จากจำนวนประชากรในจังหวัดนครราชสีมาทั้งหมด 2,552,894 คน จาก 26 อำเภอ (ข้อมูลจาก สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, สำนักผังเมือง จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ณ เดือน สิงหาคม 2551)

กลุ่มตัวอย่างการศึกษา คือ ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน ได้จากการเปิดตาราง
สำเร็จรูปของ Yamane ด้วยระดับนัยสำคัญ 0.05 ระดับความคลาดเคลื่อน 5%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
เลือกซื้อหวยใต้ดินของประชาชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
จากผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก โดยกำหนดพื้นที่ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เป็น 9 แห่ง (เป็นแหล่งที่มีประชากรจำนวนมาก) รวบรวมข้อมูลในแต่ละสถานที่และการคัดเลือกผู้ตอบโดยวิธี
ถามตามสะดวก ด้วยการแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 400 ชุด โดยแจกแหล่งละ 50 ชุด เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ใช้ได้ตาม
กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยสถานที่ในเขตจังหวัดนครราชสีมาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอปากช่อง อำเภอพิมาย อำเภอบัวใหญ่ อำเภอกอง อำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง
อำเภอโชคชัย อำเภอสีคิ้ว

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปออกเป็น 3 ประเด็นตามลำดับกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สรุปภาพรวมของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่าประชาชน
ส่วนใหญ่ที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีครอบครัว การศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายมีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท จำนวนสมาชิกใน
ครอบครัว 4 คน

2. พฤติกรรมการซื้อหวยใต้ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้สรุปภาพรวมของพฤติกรรมการซื้อหวยใต้ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา จาก
การศึกษาพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบที่จะเล่นหวยประเภท 2 ตัวบน 2 ตัวล่าง และ 3 ตัวบน โดยมีค่าใช้จ่าย
ในการซื้อต่อครั้งไม่เกิน 300 บาทต่อครั้ง และมักจะซื้อหวยใต้ดินกับคนรู้จัก เพราะสามารถหาซื้อได้ง่ายและมีความ
สะดวกรวดเร็ว ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างนิยมซื้อหวยใต้ดินคือ ช่วงเช้าก่อนออกรางวัล มีหลักในการซื้อหวยใต้ดินโดยซื้อ
เลขอะไรก็ได้และซื้อจากการแปลตามความฝัน สำหรับการถูกรางวัล กลุ่มตัวอย่างเคยถูกรางวัลมากที่สุดคือ 1-5 ครั้ง
ต่อปี ซึ่งได้รับเงินจากการถูกรางวัลที่สูงที่สุดไม่เกิน 10,000 บาท และได้รับเงินรางวัลจากการถูกรางวัลโดยส่วนใหญ่ นำ
เงินที่ได้มาใช้ด้านการทำบุญมาก โดยไม่มีการแบ่งรายได้ไว้เพื่อซื้อหวยใต้ดิน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อหวยใต้ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ที่
ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ พบว่า

ประชาชนส่วนใหญ่ที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีครอบครัว การศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายมีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2538) พบว่าคนที่ห่วยไต้ดินมีจำนวน 21 ล้านคน ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุ 15-65 ปี มูลค่าการซื้อขายในแต่ละงวดประมาณ 100 บาทต่อคน ดังนั้นมูลค่าของการซื้อขายไต้ดินมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 110,000 ล้านบาทต่อปี

พฤติกรรมการซื้อขายไต้ดินของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบที่จะเล่นห่วยประเภท 2 ตัวบน 2 ตัวล่าง และ 3 ตัวบน โดยมีค่าใช้จ่ายในการซื้อต่อครั้งไม่เกิน 300 บาทต่อครั้ง และมักจะซื้อขายไต้ดินกับคนรู้จัก เพราะสามารถหาซื้อได้ง่ายและมีความสะดวกรวดเร็ว ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างนิยมซื้อขายไต้ดินคือ ช่วงเช้าก่อนออกโรงงัวล มีหลักในการซื้อขายไต้ดินโดยซื้อเลขอะไรก็ได้และซื้อจากการแปลตามความฝัน สำหรับการถูกรางวัล กลุ่มตัวอย่างเคยถูกรางวัลมากที่สุดคือ 1-5 ครั้งต่อปี ซึ่งได้รับเงินจากการถูกรางวัลที่สูงที่สุดไม่เกิน 10,000 บาท และได้รับเงินรางวัลจากการถูกรางวัลโดยส่วนใหญ่ นำเงินที่ได้มาใช้ดำเนินการทำบุญมาก โดยไม่มีการแบ่งรายได้ไว้เพื่อซื้อขายไต้ดิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สังคิต พิริยะรังสรรค์ และคณะ (2544) ศึกษาพฤติกรรมซื้อขายไต้ดินของประชาชนพบว่า กลุ่มลูกค้าห่วยไต้ดินส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ตามลำดับ สำหรับหลักในการซื้อนั้นผู้ซื้อขายไต้ดินจะตัดสินใจจากการพบเห็นสิ่งแปลกๆ หรือจากการได้ยินเรื่องราวแปลกๆ เช่น วัวมี 6 ขา จิ้งจกมี 2 หาง หมูมี 2 หู หรือจากการฝันแล้วนำมาตีเป็นเลข เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวกอาจไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นครั้งต่อไปการเก็บข้อมูลอาจจะกระทำโดยการแบ่งชั้นของกลุ่มตัวอย่างเพื่อความสมบูรณ์ของงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ฉลอง ช่ออบเชย. (2546). พฤติกรรมการเล่นห่วยไต้ดินของประชาชน : กรณีศึกษาในเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกริก
- เชวงศักดิ์ พลเยี่ยม.(2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการ (ซื้อ) เล่นห่วยไต้ดินของประชาชน : กรณีศึกษา อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด. ปัญหาพิเศษ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ธารา บุญมี. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นการพนันห่วยเลื่อนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นพวรรณ วรรณเทพสกุล.(2554). โครงการวิจัย “เศรษฐกิจห่วยไต้ดิน” มุมมองการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมไทยผ่านธุรกิจการพนัน.สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สิงหาคม 2554
- ธีรเดช เอี่ยมสารานู. เงินกำไรจากห่วยคินสู่สังคมหรือเอื้อประโยชน์การเมือง. ในเจาะข่าวนโยบายสาธารณะ อรุณี เอี่ยมสิริโชค บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ:
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2537). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟิงเกอร์ปรี้น แอนด์ มีเดีย จำกัด
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์.(2538). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา
- ศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2553) รายงานการวิจัย พฤติกรรมและทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลโลกปี 2553 : กรณีศึกษาประชาชนอายุ 12-60 ปี ในเขต กรุงเทพมหานครและหัวเมืองใหญ่. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เดือนกรกฎาคม.

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2554) รายงานการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการ
พนันในประเทศไทย, เดือนมิถุนายน.

สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ. (2546) เศรษฐกิจการพนัน: ทางเลือกเชิงนโยบาย, กรุงเทพฯ: สำนักงานสลากกิน
แบ่งรัฐบาล เดือนมีนาคม.

สินีนานู ธรรมณี.(2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหวยบนดินของประชาชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.
งานวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Philip Kotler and Gary Armstrong. (2004). *Principle of Marketing*. (10th ed.) New York : Prentice Hall,